

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła hr. Mycielskiego, w sprawie utworzenia Wydziału rolniczego przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, lub co najmniej zaprowadzenia przy Wydziale filozoficznym tegoż Uniwersytetu kilku katedr dla wyższych nauk rolniczych.

Wysoki Sejmie!

Sprawa połączenia wyższych nauk rolnictwa ze studjami uniwersyteckimi, niezaprzeczenie dla naszego przeważnie rolniczego kraju wielkiej doniosłości, poruszoną została przez szanownego wnioskodawcę wprawdzie po raz pierwszy w tym Wysokim Sejmie — zwracała ona jednak już oddawna na się uwagę nie tylko osób zajmujących się wykształceniem publicznem a zarówno i instytucyi interesa rolnictwa reprezentujących — zwłaszcza za granicą.

Z żądaniem, wypowiedzianem we wniosku posła Mycielskiego, wystąpił u nas już przed kilkunastu laty dbały o dobro publiczne śp. Józef Szujski — idąc za niem umotywowował to żądanie w roku 1884. w treściwej rozprawie, umieszczonej w Przeglądzie polskim profesor Rostański — zaś w roku 1887. była sprawa ta przedmiotem obrad Ogólnego Zgromadzenia Członków krakowskiego Towarzystwa gospodarskiego, które uznając jej ważność, wybrało z Członków Komitetu i z grona profesorów Wszechnicy składającą się z komisję celem ścisłego zbadania, o ileby wciągnięcie nauk rolniczych do studyów uniwersyteckich ze względu na istniejące w kraju naszym stosunki było pożytecznem i możliwem. Odnośne sprawozdanie wybranego z grona tej komisyi subkomitetu skreśla całą rzecz w sposób tak wyczerpujący, iż komisya gospodarstwa krajowego widzi się spowodowaną przedłożyć go w załączniku Wysokiemu Sejmowi do wiadomości i ocenienia.

W obec tak treściwego, nie tylko użytecznego, ale i całą organizację połączenia studyów agronomicznych z uniwersyteckimi, wykazującego fachowego wywodu — uwzględniając przytem motywa, które hr. Mycielski w uzasadnieniu swego wniosku ze stanowiska ogólnego interesu kraju Wysokiemu Sejmowi tak wybitnie przedstawił — zgodziła się komisya gospodarstwa krajowego w zasadzie na przydzielony jej wniosek i redukuje swe sprawozdanie do niektórych uzupełniających uwag.

Przedewszystkiem komisya zauważać musi, iż posiadacze większych własności ziemskich mają równe jak wszystkie inne stany prawo do nabycia tych nauk, które dla ich zawodu

są potrzebnymi. Uniwersytety nasze kształcą wszechstronnie teologów, prawników, medyków i nauczycieli — Akademie techniczne dają sposobność wykształcenia się we wszystkich gałęziach techniki — po za tem zakładamy z nie małym kosztem specjalne szkoły dla przemysłowców i rękodziel, napróżno jednak oglądamy się za instytucjami, któreby umożliwiły właścicielom ziemskim potrzebne dla ich zawodu wykształcenie.

Naukowe zakłady agronomiczne, zwłaszcza w ten sposób, jak u nas uorganizowane, nie zaspokajają bynajmniej tej potrzeby. Tu nie chodzi jedynie o techniczne wykształcenie w rolnictwie i jego działach — tu chodzi o wykształcenie ludzi, na których ciąży obywatelskie obowiązki, którzy nie tylko ojczystej ziemi chronić, ale przykładowym gospodarstwem swym współbraćiom przewodniczyć mają.

Dać tym, w społecznym życiu naszym tak wielce wpływowym osobom możliwość należytego wykształcenia — a to tylko połączenie z uniwersyteckimi studjami dać może — jest obowiązkiem państwa i kraju. Tak pojmują zapewne tę sprawę posłowie innych krajów koronnych, którzy się tego połączenia na posiedzeniu komisji budżetowej Rady państwa domagali.

W obec określonego powyż celu o wydatkach dla państwa ztąd wynikających mowy być nie może, ale to tem mniej, ile że według przedłożonego przez komitet preliminarza wydatki bieżące tylko by sumę zł. 19.800 wynosiły, a nawet przy pewnych restrykcyach według załączonego rachunku szanownego wnioskodawcy do sumy zł. 14.800 niższe być mogły.

Zgadzać się więc w zasadzie z projektem przedstawionym, nie może komisya gospodarstwa krajowego zgodzić się na alternatywę we wniosku hr. Mycielskiego wypowiedzianą, to jest: aby Wysoki Sejm domagał się przynajmniej zaprowadzenia kilku katedr dla wyższych nauk rolniczych przy wydziale filozoficznym z obowiązkiem odbywania kollokwiów lub egzaminów.

Nauka uniwersytecka, jeżeli ma odnieść pożądaný skutek, musi obejmować pewnym planem określoną całość — studia nie mogą się odbywać po dyletancku — a każdy, któremu wszechnica wyda poważne swe świadectwo odbytych nauk, musi przechodzić z równym postępem wszystkie tym planem wskazane stopnie i dać dowody swego uzdolnienia. Dla tego komisya gospodarstwa krajowego zgadzając się z projektem przez komitet w powyższem sprawozdaniu wyłuszczonego następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim wzywa c. k. Rząd, aby przy Uniwersytecie w Krakowie — względnie przy Wydziale filozoficznym tegoż Uniwersytetu, utworzył oddział rolniczy w myśl załączonego projektu subkomitetu krakowskiego Towarzystwa rolniczego.

Lwów dnia 12. Stycznia 1889.

Przewodniczący:
Wodzicki.

Sprawozdawca:
Piotr Gross.

Opinia podkomisyi

o kursach rolniczych przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Kursa rolnicze przy Uniwersytecie krakowskim znajdują swe uzasadnienie w spostrzeżeniu, że właściciele większych majątków w Galicyi synom swoim pragną dać wykształcenie nie tylko specjalne, rolnicze, ale także to wykształcenie prawniczo-universyteckie, któreby ich przysposobiło do publicznego obywatelskiego życia. Na tę drugą część wykształcenia kładą oni tak wielki nacisk, że synów swoich wysyłają przedewszystkiem na Wydziały prawa i administracyi, i każą im je kończyć; wykształcenie zaś rolnicze pozostawiają najczęściej późniejszej praktyce i samouctwu. Niekorzyści tego wychowania są jednak nadzwyczaj rażące.

Synowie obywatelscy uczęszczający na Wydział prawniczy, o ile wiedzą, że zawodem ich nie będzie karyera prawnicza lecz gospodarstwo wiejskie, nie okazują dla studyów prawa najczęściej żadnego zamiłowania i marnują czas swój i zdolności. Ci zaś, którzy przykładają się szczerze do nauk na tym wydziale i kończą go zdając egzamina, jeżeli bezpośrednio potem przechodzą do gospodarstwa, nie wynoszą z tych studyów swoich należytej dla zawodu obywatelskiego korzyści; bo na Wydziale prawa ucząc się szeroko teoryi, nie nabywają żadnych praktycznych wskazówek z prawa i administracyi, potrzebnych w zawodzie gospodarskim i obywatelskim.

Jeszcze gorzej wypada praca gospodarcza ludzi w ten tylko sposób wykształconych. Albo idą oni ślepo za dawną rutyną, która w dzisiejszych stosunkach ekonomicznych nie wystarczy, albo też idą na lep nowości wyczytanych w pierwszej lepszej książce lub zasłyszanych gdziekolwiek, a w obu wypadkach narażają się na dotkliwe zawody i straty. Okoliczność ta stała się jednym z ważnych czynników smutnego ekonomicznego położenia, w jakie większa własność naszego kraju ostatnimi czasy popadła.

Potrzebną więc jest koniecznie szkoła, któraby młodym ludziom, mającym się oddać zawodowi rolniczemu na większych obszarach dała wykształcenie podwójne:

- a) Gospodarczo-rolnicze, jako konieczną podstawę późniejszej praktyki;
- b) administracyjno-prawnicze, o ile jest one potrzebnem dla rolnika-obywatela.

Temu celowi jedynie i najlepiej mogą zadośćuczynić kursa rolnicze połączone z uniwersytetem.

To związanie z Uniwersytetem jest wskazaniem nietylko kwestyą znacznie mniejszych kosztów utrzymania, ale także tą okolicznością, że szkoła rolnicza istniejąca po za Uniwersyte-

tem nie może wychowawcom swoim podać ogólnego uniwersyteckiego i obywatelskiego wykształcenia. W tym braku niezawodnie leży główna przyczyna, dla której młodzież obywatelska naszego kraju stroni nawet od takiej szkoły rolniczej jak Dublany. Nie ulega zaś wątpliwości, że na Uniwersytecie kursa rolnicze cieszyłyby się stałą i liczną z tych sfer społecznych frekwencją.

Dodatkowo kursa takie podałyby i młodzieży innych wydziałów, a w szczególności teologom, sposobność zapoznania się czy to z ogólnymi wiadomościami, czy też z pewnymi gałęziami rolnictwa.

Kursa rolnicze na Uniwersytecie musiałyby natomiast mieć w organizacyi uniwersyteckiej pewną odrębność i tworzyć dla siebie osobną całość. Dotyczyłyby to nietylko wykładów ściśle rolniczych, ale także prawniczych i przyrodniczych, które dla przyszłych gospodarzy muszą być traktowane osobno i do potrzeb ściśle zastosowane.

Przyjęcie na kursa rolnicze jako uczniów zwyczajnych byłoby ze względu na poziom nauki zależnym od świadectwa dojrzałości. Uczniowie rolnictwa staliby też na równi co do praw i przywilejów z uczniami Uniwersytetu i podlegali ogólnym przepisom uniwersyteckim, oraz dla nich specjalnie wydanym.

Naukę całą należałoby oprzeć na ścisłym planie naukowym i na obowiązkowych egzaminach peryodycznych, podobnie jak się to dzieje na Wydziałach prawniczych.

Nauk na kursach rolniczych udzielaliby profesorowie nauk zawodowych, powołani do tego nauczyciele, oraz profesorowie i docenci Uniwersytetu za osobną remuneracją. Profesorowie zawodowi tworzyliby osobne grono nauczycielskie z osobnym przewodniczącym, i kierowaliby bezpośrednio studjami rolniczemi, podlegając zresztą władzom uniwersyteckim. Profesorowie i docenci Uniwersytetu, wykładający inne przedmioty, wchodzące w zakres studjum rolniczego, braliby udział w posiedzeniach tego grona z głosem stanowczym, każdy w sprawach swego przedmiotu.

Ograniczając się do tych uwag zasadniczych, załączamy dla objaśnienia:

- a) Przypuszczalny plan nauk;
- b) Projekt budżetu rocznego.

Kraków, 9. Października 1887 roku.

Projekt ankiety c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego.

Plan nauk

kursów rolniczych przy Uniwersytecie Jagiellońskim.

Półrocze I. zimowe.

1. Fizyka doświadczalna	tygodniowo godzin	4
2. Chemia nieorganiczna	" "	4
3. Petrografia z mineralogią i geologią	" "	3
4. Zoologia ogólna	" "	3
5. Botanika: anatomia i organografia	" "	3
6. Anatomia zwierząt domowych z sekcjami	" "	2
7. Prawo konstytucyjne austriackie	" "	2
8. Metodologia i historia nauki gospodarstwa wiejskiego	" "	1
9. Narzędzia i maszyny rolnicze	" "	2
10. Ćwiczenia w sekcjach drobnych zwierząt	" "	2
11. Ćwiczenia w anatomii i rozwoju roślin	" "	2
Razem godzin wykładowych w tygodniu		24
Ćwiczeń praktycznych		4

Półrocze II. letnie.

1. Geografia fizyczna i meteorologia	tygodniowo godzin	4
2. Chemia organiczna	" "	5
3. Fiziologia zwierząt ssących	" "	3
4. Szkodniki zwierzęce	" "	1
5. Fiziologia roślin	" "	5
6. Ekonomia społeczna z polityką ekonomiczną	" "	5
7. Miernictwo i niwelacja	" "	1
8. Ćwiczenia w chemii analitycznej	" "	10
9. Ćwiczenia zootomiczne	" "	2
10. Ćwiczenia w anatomii i rozwoju roślin	" "	2
Razem godzin wykładowych w tygodniu		24
Ćwiczeń praktycznych		14

Półrocze III. zimowe.

1. Systematyka i choroby roślin	tygodniowo godzin	3
2. Chemia gleby i nawozów	" "	3
3. Teorya żywienia zwierząt domowych	" "	2
4. Rolnictwo: część ogólna	" "	6
5. Hodowla zwierząt domowych: część ogólna	" "	4

6. Technologia ogólna: woda, opał, oświetlenie	tygodniowo godzin	1
7. Budownictwo wiejskie	" "	1
8. Ekonomia społeczna. Część druga: Ekonomia rolnicza	" "	4
9. Ćwiczenia w rozbiorach chemiczno-rolniczych	" "	10
		<hr/>
	Razem godzin wykładowych w tygodniu	24
	Ćwiczeń praktycznych	10

Półroczcie IV. letnie.

1. Uprawa szczegółowa roślin	tygodniowo godzin	7
2. Hodowla bydła rogatego	" "	4
3. Chów koni	" "	2
4. Rybactwo — lub: pszczelnictwo i drób	" "	1
5. Technologia przemysłu rolniczego: Gorzelnictwo, cukrownictwo	" "	5
6. Skarbowość wraz z ustawodawstwem skarbowem austriackim	" "	5
7. Konwersatorium rolnicze	" "	2
8. Konwersatorium hodowlane	" "	2
9. Demonstracje hodowlane	" "	2
10. Ćwiczenia w systematyce roślin i wycieczki	" "	2
11. Wycieczki rolnicze	" "	3
		<hr/>
	Razem godzin wykładowych w tygodniu	24
	Ćwiczeń praktycznych i wycieczek	11

Półroczcie V. zimowe.

1. Uprawa łąk	tygodniowo godzin	1
2. Melioracje gospodarskie	" "	2
3. Hodowla owiec i świń	" "	2
4. Organizacja gospodarstw wiejskich	" "	5
5. Rachunkowość gospodarska	" "	1
6. Statystyka rolnicza	" "	1
7. Technika nabiału	" "	1
8. Weterynaryja: część pierwsza	" "	2
9. Encyklopedia leśnictwa: Część pierwsza	" "	2
10. Sadownictwo i ogrodnictwo	" "	2
11. Ustawodawstwo administracyjne galicyjskie	" "	4
12. Konwersatorium rolnicze	" "	2
13. Konwersatorium hodowlane	" "	2
14. Demonstracje hodowlane	" "	2
		<hr/>
	Razem godzin wykładowych w tygodniu	23
	Konwersatoryów i t. p.	6

Półroczcie VI. letnie.

1. Bonitacja i taksacja dóbr ziemskich	tygodniowo godzin	2
2. Weterynaryja: część druga	" "	2
3. Wykłady rolnicze szczegółowe (Publica)	" "	2

4. Encyklopedia leśnictwa: część druga	tygodniowo	godzin	2
5. Wiadomości z dziedziny prawa potrzebne dla rolnika	„	„	2
6. Ćwiczenia z organizacyi gospodarstw wiejskich	} Wspólne z IV. półroczem	„	7
7. Konwersatorium rolnicze		„	2
8. Konwersatorium hodowlane		„	2
9. Demonstracje hodowlane		„	2
10. Demonstracje ogrodnicze i sadownicze		„	1
11. Wycieczki rolnicze		„	3
Razem godzin wykładowych w tygodniu			10
Ćwiczeń praktycznych, wycieczek i t. p.			17

Projekt rozdziału wykładów

i rocznego budżetu przypuszczalnego kursów rolniczych.

Zima	Lato	Przedmiot	Wykładający	Płaca
1	—	Metodologia i historia rolnictwa	Prof. zwyczaj. Zarządu gospodarskiego	
5	—	Organizacja gospodarstw wiejskich	z płacą roczną 1800 zł. i dodatkiem	
1	—	Rachunkowość gospodarska.	aktyw. 480.	2280
—	2	Bonitacja i taksacja.		
—	7	Ćwiczenia w organizacyi gospodarstw.		
6	—	Rolnictwo ogólne.	Profesor zwyczajny rolnictwa i kiero-	
—	7	Uprawa roślin.	wnik pola doświadczalnego. Płaca tak-	
1	—	Uprawa łąk.	każ z dodatkiem 500 zł. za dyrekcję	
2	2	Konwersatorium rolnicze.	pola.	2780
—	3	Wycieczki rolnicze.		
4	—	Hodowla zwierząt. Część ogólna.	Profesor zwyczajny hodowli zwierząt	
—	4	Chów bydła rogatego.	domowych. Płaca i dodatek normalny.	2280
—	2	Chów koni.		
2	—	Chów owiec i świń.		
2	2	Konwersatorium hodowlane.		
2	2	Demonstracje hodowlane.		
3	—	Chemia gleby i nawozów.	Profesor zwyczajny chemii rolniczej	
2	—	Teoria żywienia zwierząt.	technologii. Płaca normalna	2280
1	—	Technologia ogólna (Opał i t. p.)		
—	5	Przemysł rolny. (Gorzelnia, cukrownia)		
2	—	Machiny i narzędzia rolnicze.	Nauczyciel lub docent inżynieri rolnej	
—	1	Miernictwo.	i wiejskiej ze stałą roczną płacą	800
1	—	Budownictwo wiejskie.		
2	—	Melioracje gospodarskie.		

Zima	Lato	Przedmiot	Wykładający	Płaca		
2	2	Weterynaryja I. II.	Obecnie katedra już obsadzona. Pro-			
2	—	Anatomia zwierząt domowych	fesor lub docent weterynaryi. Katedra			
—	2	Ćwiczenia w sekcyach zwierząt.	istniejąca dotąd nieobsadzona dla bra-	500		
			ku kliniki. Remuneracya			
2	—	Sadownictwo i ogrodnictwo.	Profesor botaniki fizyologicznej, lub			
—	1	Demonstracye ogrodnicze.	nauczyciel; w tym razie remuneracya.	200		
2	2	Encyklopedia leśnictwa.	Nauczyciel z remuneracją	400		
1	—	Technologia nabiału.	Prof. hodowli lub chemii roln. z re-			
—	2	Wykłady specjalne z rolnictwa.	muneracją	100		
—	1	Rybacktwo, lub pszczelnictwo i t. p.	Docent rolnictwa lub asystent. rem.	150		
4	—	Chemia nieorganiczna	Profesorowie chemii ogólnej	Rem.	250	
—	5	Chemia organiczna		Rem.	250	
—	10	Ćwiczenia w rozbiórce jakościowym	Cięż sami bez remuneracyi.			
10	—	Ćwiczenia w rozbiórce chem. gospod.				
4	—	Fizyka doświadczalna.	Prof. lub Docent fizyki. Remun.	250		
—	4	Geografia fizyczna i meteorologia.	Prof. geografii. Remuneracya	200		
3	—	Petrografia z mineral. i geologią.	Prof. mineralogii lub geologii Rem.	200		
3	—	Anatomia i organologia roślin.	Profesorowie	Rem.	200	
—	5	Fizjologia roślin.		Rem.	250	
3	—	Systematyka roślin i choroby.		Rem.	200	
2	2	Ćwiczenia w anat. i rozwoju roślin.		botaniki	bezpłatnie	
—	2	Ćwiczenia w systematyce roślin.				
3	—	Zoologia ogólna.	Profesorowie zoologii i porów.	Rem.	200	
—	3	Fizjologia zwierząt.		anatomii.	Rem.	150
2	—	Ćwiczenia w sekc. drobnych zwierząt.			bezpłatnie	
—	1	Szkodniki zwierzęce.	Prof. zoologii. Rem.	75		
4	5	Ekonomia społeczna I. II.	Profesorowie lub docenci.	Rem.	500	
—	5	Skarbowość austriacka.		ekonomii społecznej.	250	
1	—	Statystyka rolnicza.	Prof. statystyki. Rem.	75		
4	—	Ustawodawstwo administracyjne.	Profesorowie Wydziału prawa.	Rem.	250	
2	—	Prawo konstytucyjne.		Rem.	150	
—	2	Wiadomości prawne.		Rem.	100	
				Razem	15,420	

Projekt wnioskodawcy p. Mycielskiego.

Plan nauk

wykładów rolniczych przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Półrocze I. zimowe.

1) Ogólna nauka gospodarstwa (Allgemeine Wirtschaftslehre)	.	.	.	3 godzin
2) Nauka rolnictwa (Ackerbaulehre)	.	.	.	3 "
3) Hodowla zwierząt (Thierzuchtlehre)	.	.	.	3 "
4) Nauka lasowa (Forstwissenschaft)	.	.	.	4 "
5) Fizyka doświadczalna	.	.	.	3 "
6) Chemia nieorganiczna	.	.	.	2 "
7) Mineralogia	.	.	.	2 "
				tygodniowo 20 godzin

Półrocze II. letowe.

8) Nauka rolnictwa	.	.	.	3 godzin
9) Hodowla zwierząt	.	.	.	3 "
10) Nauka lasowa	.	.	.	3 "
11) Chemia organiczna	.	.	.	2 "
12) Laboratorium chemiczne (2 razy po dwie godziny)	.	.	.	4 "
13) Botanika	.	.	.	3 "
14) Zoologia	.	.	.	2 "
15) Geologia	.	.	.	2 "
				tygodniowo 22 godzin

Półrocze III. zimowe.

16) Ekonomia społeczna	.	.	.	3 godzin
17) Uprawa szczegółowa roślin	.	.	.	3 "
18) Nauka lasowa	.	.	.	4 "
19) Weterynaryja	.	.	.	3 "
20) Nauka o maszynach i sprzętach	.	.	.	3 "
21) Repetytoryja rolnicze	.	.	.	2 "
22) Repetytoryja hodowlane	.	.	.	2 "
				tygodniowo 20 godzin

Półrocze IV. letowe.

23) Ekonomia rolnicza	.	.	.	4 godzin
24) Uprawa szczegółowa roślin	.	.	.	3 "

25) Weterynaryja z kliniką doświadczalną	4	godzin
26) Ogrodnictwo i sadownictwo	2	"
27) Rybactwo	2	"
28) Repetytoryja lasowe	2	"
29) Wycieczki rolnicze i hodowlane	4	"
30) Wycieczki lasowe	2	"
	<u>tygodniowo 23</u>	godzin

Półrocze V. zimowe.

31) Bonitacya i detaksacya	3	godzin
32) Miernictwo i Niwelacya	3	"
33) Budownictwo wiejskie i ceglarstwo	3	"
34) Gorzelnictwo i cukrownictwo	3	"
35) Piwowarstwo i drożdżarstwo	2	"
36) Rachunkowość gospodarska	3	"
37) Wiadomości prawne z dziedziny potrzeb wiejskich	2	"
38) Repetytoryja rolnicze	2	"
39) Repetytoryja hodowli zwierząt	2	"
40) Repetytoryja lasowe	2	"
	<u>tygodniowo 25</u>	godzin

Półrocze VI. latowe.

41) Melioracye gospodarskie	2	godzin
42) Odwodnienie (Drenowanie) nawodnienie	3	"
43) Nauka o paszy	2	"
44) Nauka mleczarstwa	3	"
45) Wycieczki rolnicze	4	"
46) Demonstracye hodowlane	2	"
47) Wycieczki lasowe	4	"
	<u>tygodniowo 20</u>	godzin

Rozdział wykładów

i preliminarz rocznego budżetu.

Nauka gospodarstwa i rolnictwa.

I. Profesor zwyczajny wykładający.

W półroczu I. zimowym	Nr. 1 i 2	6	godzin
" III. "	" 17 i 21	5	"
" V. "	" 31 i 38	5	"
		<u>tygodniowo 16</u>	"
W półroczu II. latowym	" 8	3	"
" IV. "	" 24 i 29	5	"
" VI. "	" 41 i 45	6	"
		<u>tygodniowo 14</u>	" 1.800 zł.
		Dodatek aktywalny	400 zł.

Hodowla zwierząt.

II. Profesor zwyczajny wykładowca

W półroczu I. zimowym	Nr. 3	3 godziny	
„ III. „	22	2 „	
„ V. „	39	2 „	
		<hr/>	
		tygodniowo 7 „	
W półroczu II. latowem	9	3 „	
„ IV. „	29	2 „	
„ VI. „	43, 44, 46	7 „	
		<hr/>	
		tygodniowo 12 „	1.800 zł.

Nauka lasowa.

III. Profesor zwyczajny wykładowca

W półroczu I. zimowym	Nr. 4	4 godziny	
„ III. „	18	4 „	
„ V. „	40	2 „	
		<hr/>	
		tygodniowo 10 godziny	
W półroczu II. latowem	Nr. 10	3 godzin	
„ IV. „	28 i 30	4 „	
„ VI. „	47	4 „	
		<hr/>	
		tygodniowo 11 godz.	1.800 zł.

Inżynieria i budownictwo.

IV. Profesor zwyczajny wykładowca

W półroczu III. zimowym Nauka o maszynach	Nr. 20.	3 godziny	
„ V. „ { Miernictwo i niwelacja	„	3 „	
„ „ { Budownictwo	„	3 „	
		<hr/>	
		tygodniowo 9 godzin	
„ IV. latowem Odwodnienie i nawodnienie	„	3 „	
		<hr/>	
		tygodniowo 3 godz.	1.000 zł.

Profesorowie lub docenci uniwersytetu wykładowcy.

W półroczu I. zimowym	fizyka doświadczalna	Nr. 5	3 godziny	250 „
„ I. „	chemia nieorganiczna	„ 6	2 „	
„ II. latowem	chemia organ. i laboratorium	„ 11 i 12	6 „	400 „
„ I. zimowym	mineralogia	„ 7	2 „	100 „
„ II. latowem	botanika	„ 13	3 „	200 „
„ II. „	zoologia	„ 14	2 „	100 „
„ II. „	geologia	„ 15	2 „	100 „
„ III. zimowym	weterynaryja	„ 19	3 „	
„ IV. latowem	weterynaryja z kliniką	„ 19 i 25	7 „	600 „
„ III. zimowym	ekonomia społeczna	„ 16	3 „	
„ IV. latowem	ekonomia rolnicza	„ 23	4 „	400 „

Profesor botaniki:

W półroczu IV. latowem	ogrodnictwo i sadownictwo	„ 26	2 „	100 „
------------------------	---------------------------	------	-----	-------

Profesor prawa:

W półroczu V. zimowym	wiadomości prawne	„ 37	2 „	100 „
-----------------------	-------------------	------	-----	-------

Nauczyciele wykładający:

W półroczu	V. zimowem	gorzelnictwo i cukrownictwo	Nr. 34	3 godziny	200 zł.
"	V. "	piwowarstwo i drożdżarstwo	" 35	2 "	150 "
"	V. "	rachunkowość gospodarska	" 36	3 "	150 "
"	IV. latowem	rybactwo	" 27	2 "	100 "
Pensye profesorów i nauczycieli				.	9.750 zł.
Pensye asystentów	.	.	.	.	1.000 "
Dodatek osobisty dyrektora	.	.	.	.	500 "
Pensye dozorców	.	.	.	.	800 "
Utrzymanie pola doświadczalnego	.	.	.	.	750 "
Koszta wycieczek z uczniami	.	.	.	.	500 "
Dotacya roczna na maszyny i narzędzia	.	.	.	.	500 "
" " pracowni chemicznej	.	.	.	.	500 "
Zakupno dzieł i czasopism	.	.	.	.	500 "
Budżet roczny				.	14.800 zł.

Koszta jednorazowe zakładowe.

1. Kupno pola doświadczalnego pod miastem 2 hekt. ziemi użytecznej	.	.	.	.	3.000 zł.
2. Uprawa i urządzenie pola doświadczalnego	.	.	.	.	2.000 "
Uwaga: Doświadczenia na większe i szersze rozmiary powinny się odbywać w Czernichowie tak w przedmiotach rolniczych jak hodowlanych i lasowych.					
3. Urządzenie pracowni chemicznej	.	.	.	.	3 000 "
4. Pomieszkanie dla dozorców	.	.	.	.	3 000 "
5. Wydatki nieprzewidziane	.	.	.	.	1.000 "
Razem				.	12.000 zł.

